

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Dato

xx. marts 2016

Meddelelse om en EU-strategi for opvarmning og køling

KOM(2016) 51

Notatet oversendes desuden til Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget.

1. Resumé

Kommissionen har den 16. februar 2016 fremsat en meddelelse, der beskriver en ny EU-strategi for opvarmning og køling. Strategien præsenterer Kommissionens vision og mål inden for varme- og kølesektoren. Kommissionen udpeger i den forbindelse centrale udfordringer og foreslår en række værktøjer, som Kommissionen vil bringe i spil i forbindelse med kommende revisioner af henholdsvis energieffektiviseringsdirektivet, direktivet om fremme af vedvarende energi og direktivet om bygningers energimæssige ydeevne. Der påpeges ligeledes en række områder, hvor der er behov for yderligere analyser, herunder vedrørende finansiering, renoivering af bygninger, omstilling til vedvarende energi i varme- og kølesektoren mv.

Meddelelsen om en ny EU-strategi for varme og køling er ikke retligt bindende og vil således ikke have konsekvenser for dansk ret.

Regeringen hilser Kommissionens strategi velkommen. Strategien medvirker til at skabe fokus på varme- og køleområdet, som hidtil har fået begrænset opmærksomhed i EU-sammenhæng, og hvor der er betydelige potentialer for energieffektivisering. Samtidigt omhandler strategien et område, hvor Danmark har en lang række erfaringer og styrkepositioner. Strategien kan dermed have store fordele for danske virksomheder, som har stor erfaring og ekspertise inden for energieffektivisering, herunder fjern- og kraftvarme.

2. Baggrund

Den 25. februar 2015 lancerede Kommissionen en strategi for Energiunionen, KOM(2015) 80. Strategien bygger på fem dimensioner: 1) Forsyningsikkerhed, 2) et fuldt integreret indre energimarked, 3) energieffektivisering, 4) reduktion af drivhusgasudledninger og 5) forskning. EU's strategi for opvarmning og køling har relevans for flere af Energiunionens dimensioner.

**Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet**

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2800
E: efkm@efkm.dk

www.efkm.dk

Kommissionen anfører, at opvarmning og køling i 2012 udgjorde ca. halvdelen af det europæiske energiforbrug. Det er en prioritet for Kommissionen at udvikle en strategi for opvarmning og køling for at sikre mere effektiv og bæredygtig udnyttelse af dette energiforbrug. På den baggrund har Kommissionen som en del af dens såkaldte vinterpakke den 16. februar 2016 fremsat en meddelelse, der beskriver en ny EU-strategi for opvarmning og køling.

Formålet med strategien er at skabe en ramme for at inkorporere effektiv varme- og køleforsyning i de europæiske energipolitikker. Hovedfokus vil være på, at:

- stoppe energispild i bygninger;
- maksimere effektiviteten og bæredygtigheden i varme- og køleforsyningen;
- støtte effektiviseringer i industrien;
- udnytte synergigevinsterne som kan opnås ved at integrere varme- og kølesektorerne med elsektoren.

Løsningerne vil blive undersøgt som en del af kommende revisioner af relevant europæisk energilovgivning.

3. Formål og indhold

Kommissionens strategi for opvarmning og køling præsenterer Kommissionens vision og mål for EU's varme- og kølesektor. Kommissionen fremhæver i den forbindelse centrale udfordringer og foreslår en række værktøjer, som Kommissionen vil bringe i spil i forbindelse med kommende revisioner af henholdsvis energieffektiviseringsdirektivet, direktivet om fremme af vedvarende energi og direktivet om bygningers energimæssige ydeevne. Der påpeges ligeledes en række områder, hvor der er behov for yderligere analyser, herunder vedrørende finansiering, renovering af bygninger, omstilling til vedvarende energi i varme- og kølesektorerne mv.

I strategien påpeges det, at varme og køling i 2012 udgjorde ca. halvdelen af det europæiske energiforbrug, og at denne andel forventes at fortsætte fremover. I 2012 var ca. 75 pct. af energiforbruget i varme- og kølesektoren baseret på fossile brændsler (hovedsageligt naturgas).

Den vedvarende energi i varme- og kølesektoren er for 90 pct. vedkommende baseret på biomasse. For at sikre bæredygtigheden heraf planlægger Kommissionen at foreslå en bæredygtighedspolitik for bioenergi i slutningen af 2016. I forslaget forventes Kommissionen at forholde sig til bl.a. miljømæssige konsekvenser samt påvirkningen af arealanvendelsen og fødevarerproduktionen ved øget anvendelse af biomasse.

Kommissionen peger i strategien på en række udfordringer, herunder:

- barrierer for energirenoveringer af bygninger;
- manglende viden om udskiftning af ineffektive varmforsyningsenheder;
- manglende omstilling til vedvarende energi i industrien; samt

- at store mængder overskudsvarme fra elproduktion og industrielle processer går til spilde.

Derudover fokuseres i strategien på den synergi, som kan opnås ved at sammen-tænke de forskellige sektorer i energisystemet, specielt el- og varmesektorerne, og herunder hvordan en veludbygget fjernvarme- og kraftvarmeforsyning samt smart-grid-teknologier kan være medvirkende til at skabe fleksibilitet i energisystemet.

Kommissionen foreslår desuden i strategien en række værktøjer, som Kommissionen vil bringe i spil i forhold til kommende revisioner af henholdsvis energieffektiviseringsdirektivet, direktivet om fremme af vedvarende energi og direktivet om bygningers energimæssige ydeevne. Det drejer sig bl.a. om en øget indsats for at fremme forskning og udvikling inden for affaldskraftvarme, opfordringer til medlemslandene om at forbedre vilkårene for finansiering samt igangsætte en række yderligere analyser af bl.a. renovering af bygninger, omstilling til vedvarende energi i varme- og kølesektoren mv. I strategien fremhæves, at varme- og køleforsyning foregår på et lokalt niveau, hvorfor EU-lovgivning skal have karakter af understøttende rammevilkår, mens de mere konkrete tiltag og faktiske handlinger bør ske på nationalt, regionalt og lokalt niveau.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse efterfølgende udmøntes i revision af EU-lovgivning på EU-området eller andre konkrete initiativer, vil det til den tid skulle vurderes, i hvilket omfang initiativerne vil have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Der forventes ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det til den tid skulle vurderes, i hvilket omfang initiativerne vil have økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det til den tid skulle vurderes, i hvilket omfang initiativerne vil have betydning for miljøbeskyttelsesniveauet gennem reduceret primærenergiforbrug og reducere udledninger af drivhusgasser.

8. Høring

Kommissionens strategi er sendt i høring i Energi-, Forsynings- og Klimapolitisk Specialudvalg. Der er modtaget høringssvar fra Dansk Energi, Dansk Fjernvarme, Energitilsynet og VedvarendeEnergi.

Danske Energi (DE) finder det vigtigt, at barrierer for udbredelse af eldrevne varmepumper og udnyttelse af overskudsvarme fra kraftvarmeproduktion og industrielle processer fjernes. Derudover lægger DE vægt på, at afgiftsmæssige barrierer mellem energiarter fjernes, samt at markedet i højere grad kommer til at spille en rolle i forhold til at fremme omkostnings- og energieffektive køling- og opvarmningssystemer. DE ønsker, at Kommissionen løser udfordringerne ved anvendelse af primære energifaktorer, som de anser som en barriere for anvendelse af el og køling i bygninger, og som samtidig fremmer decentrale VE-løsninger, som DE ikke anser for omkostningseffektive.

Dansk Fjernvarme (DFJ) forholder sig til varme og køling i bygninger. DFJ hilser generelt Kommissionens fokus på varme og køling velkommen og påpeger, at dette øgede fokus i høj grad er i dansk interesse. DFJ anser meddelelsens kortlægning af varme- og kølesektoren som det stærkeste element men efterspørger mere konkrete visioner for, hvordan eksisterende direktiver og revisioner heraf kan anvendes til at fremme målsætningerne for området. DFJ angiver, at Danmark bør anerkende Kommissionens arbejde med at analysere og gøre status for varme og køling. Danmark bør endvidere foreslå, at meddelelsen følges op med konkrete initiativer og efterfølgende fastholde presset på fremdrift.

Energitilsynet (SET) understøtter strategiens formål om bl.a. at fremme udnyttelse af synergier mellem overskudsvarme fra proces og rumvarme, mellem varme og køling og mellem el og varme (kraftvarme). SET angiver dog, at det i takt med den stigende samproduktion af forskellige produkter i og uden for konkurrerende markeder vil være hensigtsmæssigt med mere faste lovmæssige bestemmelser for, hvilke krav værker med forenet produktion skal overholde i forhold til prisreguleringen af fjernvarmen. Hvis samproduktion fastholdes som et ledende princip for etablering af nye produktionsanlæg, må der tages politisk stilling til, hvordan opretholdelse eller udvidelse af samproduktion skal finansieres.

VedvarendeEnergi hilser strategien og det øgede fokus på varme og køling i EU velkommen men efterspørger en mere specifik beskrivelse af fordelene ved anvendelsen af store varmepumper, herunder synergieffekterne ved samproduktion af varme og køling. Der efterspørgeres et øget fokus på solvarme og

geotermi. Derudover henvises der til, at en stor del af energiforbruget uden for kvotesektoren er baseret på fossile brændsler, hvilket ikke afspejles tilstrækkeligt i strategien, og i forlængelse heraf efterspørges øget international koordinering af afgifter.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være generel opbakning til meddelelsen blandt medlemslandene.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens strategi for fjernvarme og køling velkommen og støtter Kommissionens fokus på at adressere det meget store effektiviseringspotentiale i varme- og kølesektorerne.

Regeringen hilser det velkomment, at Kommissionens strategi fokuserer på områder, hvor der ofte findes rentable investeringsmuligheder; bygningsrenovering, udskiftning af energiproduktionsanlæg og udnyttelse af overskudvarme. Regeringen finder det positivt, at mulighederne for bibringelse af ny fleksibilitet i el- og varmesektoren fremhæves, så mulighederne for at fremme mere vedvarende energi i varme- og kølesektorerne øges. I den forbindelse finder regeringen, at varme- og kølesektorerne rummer gode muligheder for at integrere den fluktuierende energiproduktion, som vil udgøre en stigende andel af især elforsyningen.

I det fremadrettede arbejde med varme- og kølesektorerne finder regeringen, at der på EU-niveau bør være fokus på fremme af energieffektiviteten i bygninger, på fremme af udbredelsen af fjernvarme, fjernkøling og kraftvarme samt på at fremme integrationen af vedvarende energi i fjernvarmen og på kraftvarmeværker. Ligeledes ser regeringen gerne, at perspektiver og muligheder for at bruge fjernvarme som et middel til at nå en omkostningseffektiv omstilling til et lavemissionssamfund fremhæves stærkere i det fremadrettede arbejde. Fjernvarmen kan bidrage til at høste store effektiviseringsgevinster og lette indpasningen af store mængder vedvarende energi til varme- og køleformål fremover.

Danmark har en stærk profil med flere styrkepositioner inden for fjernvarme og kraftvarme. Et øget fokus på netop fjernvarme og kraftvarme vil være til gavn for de danske virksomheder, som har stor erfaring og ekspertise inden for fjernvarmeproduktion, varmelagring og varmedistribution samt samlede systemløsninger.

Regeringen støtter Kommissionens ambition om, at elementer i Kommissionens varme og kølestrategi kommer til at indgå i de kommende revisioner af europæisk energilovgivning, herunder revisioner af energieffektiviseringsdirektivet, direktivet om fremme af vedvarende energi og direktivet om bygningers energimæssige ydeevne.

Regeringen glæder sig over Kommissionens anerkendelse af, at medlemslandene står over for forskelligartede udfordringer og har forskellige muligheder inden for varme- og køleområdet, hvilket har den konsekvens, at kommende EU-regulering skal være af understøttende karakter, og at der samtidig skal overlades tilstrækkelig handlefrihed til nationale, regionale og lokale aktører.

Det er derudover vigtigt for regeringen, at forbrugere skal have adgang til at producere og forbruge egen energi, men at forbrugere ikke over-incentiveres hertil.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.